

Φωτογραφία: ευγενική παραχώρηση Van Heusen

Η καταραμένη γραβάτα

Δημήτρης Μητρόπουλος

Πάντα με γοήτευε το πουθενά. Είναι η χαζο-ρομαντική ή η τυχοδιωκτική –διαλέγετε και παίρνετε– πλευρά μου. Είναι μια αίσθηση ταξιδιού σε κάτι που υποτίθεται πως δεν υπάρχει. Κι αν μ' άρεσε η Αμερική είναι γιατί μεγάλο μέρος της είναι αυτό το «big nowhere», κατά τη φράση του Τζέιμς Ελρόϊ.

Το δικό μου πουθενά είναι στο Παρίσι, στις 3 Μαΐου 2006. Στην πόλη αυτή δεν έχω ζήσει ποτέ μόνιμα. Πάντα είμαι περαστικός. Έχω όμως ζήσει. Είναι μια πόλη όπου, από καιρού εις καιρόν, μου συμβαίνουν πράγματα. Αναφέρομαι σε ζητήματα προσωπικά και γι' αυτό δεν θα τα καταγράψω. Μεγαλώνοντας, νιώθεις πολύ λιγότερο τον πειρασμό της εξομολογητικής γραφής. Και, σε τελική ανάλυση, το γράμμα αυτό είναι κυβιστικής μορφής. Ανάγεις όσα συμβαίνουν σε γεωμετρικά σχήματα και μετά τα σπας σε κομμάτια, όπως ο Πικασό τη Γερτρούδη Στάιν.

Το πουθενά δεν υπάρχει βέβαια στο χώρο. Υπάρχει όμως στο χρόνο. Είναι η χώρα όπου βρίσκονται όλα αυτά που δεν έγιναν, αλλά θα μπορούσαν να είχαν γίνει. Η άλλη ιστορία, η άλλη εκδοχή, η αλυσίδα που θα προέκυπτε αν χάναμε ένα αεροπλάνο, αν δεν πηγαίναμε σε κάποιο ραντεβού ή αν η αγαπημένη μας δεν γύριζε στο σπίτι μετά από έναν μεγάλο, τερματικό καβγά. Νομίζεις πως όλα αυτά δεν συνέβησαν, άρα δεν υπάρχουν. Δεν είναι όμως αλήθεια. Το κακό είναι έξω από την πόρτα μας. Ή κατακωνιασμένο σε ένα συρτάρι μαζί με άλλα χαρτιά. Η άλλη ιστορία υπάρχει - είναι η «χώρα του Ποτέ», όμως δεν είναι καθόλου παραμυθένια και δεν υπάρχει Τίνκερ Μπελ. Είναι ένας θίασος φαντασμάτων που, ενίοτε, βρίσκει χαραμάδα και εισβάλλει στο παρόν, στην επίσημη ιστορία, έχοντας κάθε διάθεση να την ανατρέψει. Γνωρίζει, άλλωστε, πως μια τέτοια ευκαιρία είναι σπάνια.

Δειπνώ μόνος στο εστιατόριο του Hediard, στην πλατεία της Μαντλέν. Η πλατεία έξω είναι έρημη. Το εστιατόριο, που είναι στον πρώτο όροφο, πάνω από το πολυτελές μπακάλικο με τις μαρμελάδες και τις νοστιμιές, κολυμπάει στο σκοτάδι. Η διακόσμηση είναι σαν νεο-μοντέρνα με κόκκινες μάσκες. Δε θα με εξέπληττε αν έβλεπα εδώ φαντάσματα. Αλλά κρατώ σημειώσεις –βγάζω ερωτήσεις– για τις αυριανές δημοσιογραφικές μου συναντήσεις, και κρατώ την ψυχραιμία μου. Δεν ξέρω αν είναι σωστό, αλλά έτσι έχω μάθει. Δεν με πειράζει που η εντρεκότ είναι ματωμένη –σενιάν την έχω παραγγείλει– αλλά δε μου αρέσει το κρέας της. Το κόκκινο κρασί στην καράφα είναι υπερβολικά μπρούσκο. Μόνο το λευκό τυρί σώζει κάπως την κατάσταση. Θα έπρεπε να φοβάμαι, αλλά μάλλον έχω άγνοια κινδύνου. Έχω επίσης απόλυτη –διότι είναι ηθελημένη– άγνοια όσων συμβαίνουν στην Αθήνα.

Κοιμάμαι χωρίς όνειρα και ξυπνάω νωρίς. Στις 4 Μαΐου 2006 δεν τρώω μπριος με καφέ όπως οι Γάλλοι, αλλά παραγγέλνω ομελέτα. Η μέρα ξεκινάει με το πρώτο μου ραντεβού στη Γαλλική Βουλή να ακυρώνεται. Πολύ κακό προαίσθημα. Παίρνω τον οδηγό και πηγαίνω βόλτα στα μαγαζιά. Ένα στοπ στον Σαρβέ, τον πουκαμισά του Κένεντι και των πολιτικών. Ατμόσφαιρα κλιδής. Ο υπάλληλος, κάποιας ηλικίας, με έχει εξυπηρετήσει ξανά. Φοράει μπλέιζερ και ρούχα του μαγαζιού, μα ένα δόντι στο πλάι συνεχίζει να λείπει. Δεν έχει χρήματα για για οδοντίατρο; Η μιζέρια της γαλλικής κοινωνίας που αναδύεται σιγά σιγά από κάτω. Ο ταξικός εγκλωβισμένος στα μεσο-στρώματα. Σκέφτομαι Φλωμπέρ: *Αισθηματική αγωγή*. Όπως όμως πάμε να διαλέξουμε γραβάτα για το πουκάμισο που έχω πάρει, αντιλαμβάνομαι πως ο υπάλληλος είναι ήρωας άλλου συγγραφέα, του Τόμας Μαν. Θα ταίριαζε στο *Μαγικό Βουνό* ή το *Θάνατο στη Βενετία*. Εδώ που τα λέμε η Αγγελική μου θύμιζε πάντα τον Τάτζιο.

Το κενό στην οδοντοστοιχία έχει κάτι δυσοίωνα που δεν ταιριάζει με τα γαλάζια μάτια του ή τα καστανά μαλλιά ενός πεννηντάρη Παριζιάνου. Είναι αγγελιοφόρος κακών από το μέλλον; Μαντατοφόρος της άλλης Ιστορίας; Μπορεί και όχι. Το παλεύει. Πάω να διαλέξω γραβάτα με το χέρι μου να πηγαίνει προς τις ώχρες, το μωβ ή το λαδί. Κάτι από Φραγκονάρ. «Όχι, μεσιέ, είναι πολύ μελαγχολικά χρώματα αυτά. Δεν μπορεί να δίνεις τέτοια εντύπωση στον κόσμο το πρωί». Επιμένει στα κόκκινα. Τελικά, συμβιβαζόμαστε σε ένα βασιλικό σκούρο μπλε. Έχει το βάθος της αβύσσου, μα όχι τη μελαγχολία της. Ίσως ο υπάλληλος να ήταν gay και να τον ενέπνευσα. Ίσως και όχι. Ωστόσο, η χρωματολογία της γραβάτας μου επέστρεψε τα συναισθήματά μου. Και ίσως να με απελευθέρωσε.

Ημέρα κύλησε κανονικά, ίσως και ευχάριστα. Δεν είχα άλλη ακύρωση και οι συναντήσεις πήγαν καλά. Πήρα μια μαύρη τρούφα για την Αγγελική και μια γραβάτα από το Sonia Rykiel Homme για μένα. Είναι μαύρη με πολύχρωμες ρίγες, αλλά πρέπει να είναι καταραμένη γιατί όταν τη φοράω με πλημμυρίζουν οι πιο δυσάρεστες σκέψεις. Ίσως ήταν τα φαντάσματα της άλλης Ιστορίας που με τριγύριζαν επίμονα στο Παρίσι. Ο υπάλληλος στο Σαρβέ τα έδωσε για χάρη μου –η μπλε γραβάτα δε με «χαλαίει» ποτέ– αλλά μετά ήμουν μόνος. Το απόγευμα πήρα το αεροπλάνο από το Παρίσι και γύρισα στην Αθήνα. Από το πουθενά μένει αυτή η καρτ ποστάλ που έστειλα στον εαυτό μου. Όπως στα έργα με κατασκόπους, δεν έχει σχήματα ή χρώματα εκτός αν έχεις ειδικό μελάνι. (δε)